

Innfrir delvis

Arnhild Lauveng | Arbeidsmaur med gipset hjerte Universitetsforlaget, 2008. 216 sider.

PUBLISERT 5. oktober 2009

I sin tredje bok skriver Arnhild Lauveng om arbeidsliv og psykisk helse og noen av de utfordringene som både arbeidsgivere og arbeidstakere med psykiske vansker står overfor. Boken retter seg først og fremst mot ansatte i NAV og andre offentlige instanser som kommer i kontakt med mennesker med psykiske lidelser. Lauveng har dobbeltkompetanse innenfor psykisk helse. Hun har vært behandlet for schizofreni, men jobber nå som psykolog i psykisk helsevern.

Sentrale temaer er motivasjon, ambivalens, stigmatisering og, ikke minst, hvordan man gjennomfører en god tilrettelegging for arbeidstakere med psykiske lidelser. Første halvdel handler om hvordan man kan forstå og behandle psykiske lidelser. I den andre halvdel skriver hun om hvordan arbeidsplasser kan tilrettelegge for mennesker med psykiske lidelser. Hun poengterer at den må være individuelt tilpasset, ta hensyn til både arbeidstakers, kollegers og arbeidsgivers behov – og at det må være praktisk gjennomførbart.

Kapittelet «Sukkerspinnkvelning og usynlighetskapper» gjør mest inntrykk på meg. Her skriver hun om usynliggjøring av psykiske lidelser – den sykdommen det ikke sendes blomster til. Derfor er det ikke lett å vite hva man skal si eller gjøre når en kollega har

vært eller blir psykisk syk. Hun gir noen praktiske og fornuftige råd om hvordan den enkelte, kollegene og arbeidsgiveren kan forholde seg dersom en arbeidstaker blir psykisk syk. Forfatteren kommer også med egne verdifulle erfaringer om hvordan hun selv informerte kollegene sine om sin egen psykiske sykdom.

Etter å ha lest Lauvengs første bok *I morgen var jeg alltid en løve* ble jeg fan av hennes enkle, ærlige og direkte skrivestil. Jeg har også hatt glede av hennes tankevekkende og innsiktsfulle foredrag. Det har sannsynligvis bidratt til å skape urealistisk høye forventninger, som dessverre bare delvis ble innfridd denne gangen. *Arbeidsmaur med gipset hjerte* har et lettfattelig språk full av kloke og tankevekkende betraktninger om psykisk sykes møte med hjelpeapparatet. I deler av boken blir det imidlertid mange ord, eksempler og anekdoter – noe som gjør at jeg ikke alltid henger like mye med i historiene.

Min nysgjerrighet blir imidlertid vekket til live når hun bruker eksempler fra egne erfaringer som utgangspunkt for en diskusjon. Hun forteller om hvordan hun ble frisk fra schizofreni og tok utdanning, hvor viktig det var å ta ett skritt om gangen, og at hjelpen var basert på et godt tverrfaglig samarbeid og individuelle planer. Mye av dette er velkjent, men påminnelser hjelper, og da særlig av en som både har personlig erfaring som pasient og som psykolog.

Å inneha denne dobbeltkompetansen kan lett medføre at man faller i grøfta. Jeg synes Lauveng på en balansert måte klarer å holde seg godt inne på stien. Hun er tydelig på hvilken hatt hun har på, når hun uttaler seg som tidligere pasient og når hun uttaler seg som psykolog. Hun er også forsiktig med å generalisere fra egne erfaringer. Det som har hjulpet henne, trenger ikke nødvendigvis å være riktig for andre.

Denne boken er viktig fordi den fokuserer på holdninger til personer med alvorlige psykiske lidelser. Lauveng ønsker å bidra til at psykisk syke blir møtt på en kompetent, helsefremmende og imøtekommende måte av hjelpeapparatet. I denne sammenhengen kan boka være et positivt bidrag for å redusere stigma om psykiske lidelser – det trengs dessverre fortsatt!

Anmeldt av Marit Grande

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 46, nummer 10, 2009, side